

Sammanträde i barn- och utbildningsnämnden

Tid och plats för sammanträde

Tisdagen den 22 maj 2018, kl. 16.00. Dansutskolan, Dansutvägen, Gnesta

Gruppmöten

Majoriteten (S, M); kl. 15.00. Lokal, Dansutskolan. Oppositionen (C, L, V); kl. 15.00. Lokal, Dansutskolan. Oppositionen (MP); kl. 15.00. Lokal, Dansutskolan.

Förslag till justerare

Ordinarie: Sven Andersson (M) Ersättare: Inger Johansson (S)

Tid och plats för justering

Tisdagen den 29 maj 2018, kl. 15.30. Kommunledningskontoret, Västra Storgatan 15, Gnesta

Allmänheten

Allmänheten är välkommen att närvara vid sammanträdet.

Beslutsunderlag till ärendena i kallelsen finns på www.gnesta.se samt för läsning digitalt i kommunens reception och på medborgarkontoret.

Frågor om kallelse och ärendena besvaras av sekreteraren, tel: 0158-275 000.

Dagordning

Sammanträdet öppnande samt upprop

Val av justerare och tid för justering

Godkännande av dagordning

Allmänhetens frågestund

Information:

~ Samarbete IFO och BoU, Mats Engström och Martina Granquist

Offentliga 1-8, Ej offentliga 9

Nr	DiarieNr	Ärende
1	BOUN.2018.44	Förskoleplaceringar
2	BOUN.2018.33	Ekonomisk uppföljning
3	BOUN.2018.34	Investeringsuppföljning
4	KS.2017.159	Medborgarförslag - Valfritt språk inom kommunens fritidsverksamheter
5	BOUN.2018.38	Inrättande av pedagogiskt resurscenter

6	BOUN.2018.39	Handlingsplan för giftfri förskola
7	BOUN.2018.40	Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag
8	BOUN.2018.2	Redovisning av delegationsbeslut
9	BOUN.2018.4	Förvaltningschefen informerar

Annika Eriksson
Ordförande

Marie Solter
Sekreterare

Upprättad: 2018-05-15
Diarienummer: BOUN.2018.44

Barn- och
utbildningsnämnden

Förskoleplaceringar

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen redovisar inför varje nämnd
placeringsstatistik för förskola och pedagogisk omsorg.

Faktiskt barnantal per 15:e i varje månad

	Antal platser	jan-17	feb-17	mar-17	apr-17	maj-17	jun-17	jul-17	aug-17	sep-17	okt-17	nov-17
Björkbacken	35	37	37	36	36	36	36	34	32	33	34	35
Kristallen	35	33	34	35	37	37	37	37	35	35	35	36
Ringleken	35	35	35	36	36	36	36	36	31	31	31	34
Sjöstugan	70	71	71	72	73	73	71	71	69	70	70	70
Skogsbäcken	35	32	32	34	32	33	33	35	30	29	29	32
Solrosen	70	58	63	70	72	72	73	72	64	70	70	67
Vattentornet	32	33	33	34	34	34	34	34	33	33	33	33
Tallen	35	37	38	38	38	38	36	37	35	36	35	36
Höjden												
<i>Summa Gnesta</i>	<i>347</i>	<i>336</i>	<i>343</i>	<i>355</i>	<i>358</i>	<i>359</i>	<i>356</i>	<i>356</i>	<i>329</i>	<i>337</i>	<i>337</i>	<i>343</i>
Ängen	70	64	64	64	68	70	70	76	67	69	70	72
Korallen	35	35	35	33	33	33	33	33	31	31	31	31
Gläntan	35	24	25	26	26	28	28	28	23	23	23	24
<i>Summa ytteromr.</i>	<i>140</i>	<i>123</i>	<i>124</i>	<i>123</i>	<i>127</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>137</i>	<i>121</i>	<i>123</i>	<i>124</i>	<i>127</i>
<i>Summa totalt förskola</i>	<i>487</i>	<i>459</i>	<i>467</i>	<i>478</i>	<i>485</i>	<i>490</i>	<i>487</i>	<i>493</i>	<i>450</i>	<i>460</i>	<i>461</i>	<i>470</i>
Ped. Omsorg		11	11	14	14	15	12	12	9	10	11	11
<i>Totalt förskola + PO</i>		<i>470</i>	<i>478</i>	<i>492</i>	<i>499</i>	<i>505</i>	<i>499</i>	<i>505</i>	<i>459</i>	<i>470</i>	<i>472</i>	<i>481</i>

dec-17	jan-18	feb-18	mar-18	18-apr	maj-18
36	37	37	37	37	37
36	36	37	38	38	38
34	36	36	36	36	36
69	70	72	72	71	71
32	34	33	31	30	31
66	69	70	73	76	77
33	33	31	31	31	32
37	37	37	37	37	37

8 15 19

343 352 353 363 371 378

73	75	75	75	75	74
30	30	35	35	35	38
24	27	27	28	28	28

127 132 137 138 138 140

470 484 490 501 509 518

11 11 11 11 11 11

481 495 501 512 520 529

Upprättad: 2018-05-02
Diarienummer: BOUN.2018.33

Barn- och
utbildningsnämnden

Ekonomisk uppföljning efter mars

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Godkänna den ekonomiska uppföljningen efter mars 2018

Sammanfattning

Resultatet för nämnden visar efter mars månad en negativ avvikelse på - 3 238 tkr. De största negativa avvikelserna finns inom grundskola, särskola och gymnasieskola.

De förändringar som gjorts inom grundskolan inför läsåret 2017/18 är inte tillräckliga och har ännu inte fullt ut givit önskad effekt utan endast stoppat upp kostnadsökningen. En översyn och analys av nuvarande organisation kommer göras för att få en budget i balans. Vad gäller gymnasieskolan så kommer underskottet att öka då nuvarande budget är lagd utifrån för få elever samtidigt som det tillkommit extra kostnader för elever som behöver extra stöd. Till viss del beror det totala underskottet på att kompensation för ökat barn- och elevantal inte erhållits i ram för 2018.

Sammantaget prognostiseras nämnden visa på ett underskott vid årets slut som uppgår till - 7 000 tkr.

Enligt kommunens styrprinciper är nämnden skyldig att så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Rektorererna har fått i uppdrag att ta fram åtgärder för att budgeten för grundskolan ska vara i balans vid årets slut. De kommer redovisa dessa åtgärder för nämnden. Då underskottet kommer öka under våren i och med att nuvarande organisation är fast terminen ut kan det bli svårt att återhämta hela underskottet under innevarande år. Prognosen är därför att underskottet minskar till årets slut men ett visst underskott kommer kvarstå.

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Helårs	Avvikelse		Prognos
-------------------	--------	-----------	--	---------

	Budget	Utfall - budget Månad	Prognos Avvikelse Mars	Avvikelse Månad
Administration	- 16 205	+ 459	0	0
Förskola	- 70 716	+ 997	0	0
Grundskola	- 124 113	- 2 401	- 2 000	0
Särskola	- 9 293	- 764	0	0
Elevhälsa	- 8 066	+ 83	0	0
Kulturskola	- 3 261	- 75	0	0
Gymnasieskola	- 35 321	- 1 433	- 5 000	0
Kostenheten	- 12 427	- 139	0	0
Fritidsgård	- 2 898	+ 35	0	0
Totalt	0	- 3 238	- 7 000	0

BoU Administration

Verksamheten visar en avvikelse på + 459 tkr. Det finns en särskild lönepott som ännu inte rörts och det finns även budget för personal som slutat och ännu inte hunnit ersättas.

Prognos: Enligt budget

Förskola och pedagogisk verksamhet

Verksamhetsområdet visar en avvikelse på + 997 tkr vilket bl.a. beror på hyran för den nya förskolan som kommer stå klar först i augusti. Det har inkommit mer pengar från Migrationsverket och arbetsförmedlingen än vad som budgeterats.

Prognos: Enligt budget

Grundskola

Verksamheten visar en avvikelse på - 2 401 tkr. De förändringar som gjordes inför innevarande läsår är inte tillräckliga så budgetarna för kommunens skolor är ännu inte i balans. Åtgärder kommer vidtas och samtliga rektorer har fått i uppdrag att redovisa en plan för sin organisation så att verksamhetsområdet om möjligt kan komma i balans till årets slut och inför 2019.

Prognos: - 2 000 tkr

Särskola

Verksamheten visar en avvikelse på - 764 tkr. Det är under vårterminen fler elever inskrivna i kommunens särskola än det ser ut att bli till hösten. Samtidigt kommer köp av plats i andra kommuners grundsärskola minska och köp av gymnasiesärplatser i fristående skolor minska till hösten då eleverna blir klara med sina studier. Detta gäller även taxikostnaden som är högre under våren än till hösten. Det har tillkommit kostnader för köp av plats i fristående skolas fritidshem som inte var känt när budgeten lades.

Prognos: Enligt budget

Elevhälsa

Verksamheten visar en avvikelse på + 83 tkr vilket bl.a beror på att det i budget finns en heltidstjänst för skolpsykolog men där kostnaden för köp av utredningar från psykologkonsult kostat mindre än budgeterat.

Prognos: Enligt budget

Kulturskola

Verksamheten visar en avvikelse på - 75 tkr. Det saknas interna intäkter som kommer debiteras för personal som arbetat med daglig verksamhet (Vuxen- och omsorgsförvaltningen).

Prognos: Enligt budget

Gymnasieskola

Verksamheten visar en avvikelse på -1 433 tkr. Avvikelsen beror på att det budgeterats med köp av för få skolplatser jämfört med hur många elever det faktiskt går i gymnasieskolan idag. I budget finns skolplatser för 275 elever (Enligt framtidsplanen var prognosen för antal elever 305 med avdrag för 30 elever som går i kommunens egna gymnasieskola) men vid en ny avstämning är det i dagsläget 328 elever som kommunen köper skolplats för (och till hösten ser det ut att bli fler, +19 som börjar gymnasiet än som slutar nu till våren). Om ingen förändring görs kommer det nuvarande underskottet öka under resten av året.

Det har även tillkommit kostnader för elever som kräver mer resurser som kommunen måste betala utöver pengarna för att eleverna ska kunna fullfölja sina studier. Dessa extra kostnader var inte kända när budgeten lades. Det som kan förbättra utfallet är om fler elever väljer att gå i kommunens egna gymnasieskola och om det erhålls mer ersättning från Migrationsverket än vad som budgeterats.

Prognos: - 5 000 tkr

Kostenheten

Verksamheten visar en avvikelse på -139 tkr. Översyn av kostenhetens organisation är på gång och arbetet har inletts i april. Då förändringar sker kan det påverka utfallet positivt men det är inget som i dagsläget är klart.

Prognos: Enligt budget

Fritidsgård

Verksamheten visar en avvikelse på + 35 tkr. Kostnaden för personal har varit lägre än budgeterat men det beror på att det i budgeten finns kostnader för sommarens vikarier i fritidsgården.

Prognos: Enligt budget

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Bedöms inte vara tillämpligt i ärendet.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2018-05-02

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Monica Nilsson
Ekonom

Upprättad: 2018-05-15
Diarienummer: BOUN.2018.34

Barn- och
utbildningsnämnden

Investeringsuppföljning t o m mars 2018

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Godkänna investeringsuppföljningen efter mars.

Ärendebeskrivning

Vid årets början fördes kvarvarande beslutade investeringsmedel, 4 865 tkr över från 2017 och av dessa medel hade 1 925 tkr använts så nettot var 2 940 tkr. I februari 2018 skrevs nya investeringar fram med 7 105 tkr. Totala investeringsmedel uppgår till 11 970 tkr.

Till och med mars har 2 713 tkr förbrukats och det är en avvikelse med 9 257 tkr.

Under 2018 bedöms 8 707 tkr av investeringsmedlen användas. Det är framför allt investeringar avseende den nya förskolan som kommer tas i anspråk samt det löpande utbytet av datorer och läsplattor.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Checklista för jämställdhet har inte bedömts vara tillämpligt i detta ärende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2018-05-15
2. Investeringsuppföljning per 2018-03-30

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Monica Nilsson
Ekonom

Investeringsuppföljning per mars 2018 (tkr)	Investerings- budget	Upparbetat per 2017-12-31	Upparbetat per 2018-03-31	Prognos per 2018-03-31	Avslutas 2018	Kommentarer
Kostenheten - Transportboxar och tillbehör	445	292	0	292		
Förskola - Utemiljö ny förskola	400	0	0	400	X	
Kostenheten - Köksutrustning	50	0	0	50	X	
Förskola - Nytt material för giftfri förskola- nyinvestering	100	0	0	100	X	
Grundskola - Komtek - nyinvestering	1 050	1 015	114	1 050	X	
Förskola - Verksamhetsmöbler - reinvestering	300	169	0	300	X	
Förskola - Pedagogisk utemiljö - reinvestering	100	0	0	100	X	
Förskola - Investeringar för miljöförbättringar - reinvestering	100	6	0	100	X	
Förskola - Datorer/läsplattor och digital utrustning - reinvestering	100	3	0	100	X	
Grundskola - Pedagogiska datorer/läsplattor F-9 - reinvestering	800	159	438	800	X	
Grundskola - Pedagogisk utemiljö F-9 - reinvestering	600	177	0	600	X	
Grundskola - Digital klassrumsutrustning F-9 (ej datorer/läsplattor) - reinvestering	275	14	191	275	X	
Kostenheten - Köksutrustning - reinvestering	50	0	0	25		
Fritidsgård Chill - Inredning	70	79	-8	35		
Förskola - Datorer/Läsplattor	100	0	0	50		
Förskola - Digital utrustning förskolor (ej datorer)	50	10	5	50	X	
Grundskola - Digital klassrumsutrustning 7-9 (ej datorer/läsplattor)	100	0	0	100	X	
Grundskola - Digital klassrumsutrustning F-6 (ej datorer/läsplattor)	175	0	0	175	X	
Förskola - Datorer/läsplattor och digital utrustning	100	0	0	50		
Förskola - Inredning och pedagogiskt material ny förskola	400	0	0	400	X	
Förskola - Investeringar för miljöförbättringar	100	0	0	50		
Förskola - Nytt material för giftfri förskola	100	0	0	50		
Förskola - Pedagogisk utemiljö	400	0	0	200		
Förskola - Utemiljö ny förskola	600	0	0	300		
Förskola - Verksamhetsmöbler	300	0	0	150		
Grundskola - 1 till 1 dator	1 000	0	3	500		
Grundskola - Datorer/läsplattor	200	0	0	100		
Grundskola - Digital klassrumsutrustning F-9 (ej datorer/läsplattor)	275	0	0	138		
Grundskola - Ersättning uthyrningsinstrument	30	0	0	30	X	
Grundskola - Komtek - nyinvestering	450	0	0	450	X	
Grundskola - Maskiner/möbler slöjdsal	50	0	0	50	X	
Grundskola - Möbler arbetsrum, skolmatsal och klassrum	725	0	44	363		
Grundskola - Pedagogisk utemiljö F-9	400	0	0	200		
Grundskola - Pedagogiska datorer/läsplattor F-9	800	0	0	400		
Kostenheten - IT-utrustning	100	0	0	50		
Kostenheten - Köksutrustning	150	0	0	75		
Kostenheten - Köksinredning nytt kök förskola och äldreboende	250	0	0	125		
Kostenheten - Serveringsdiskar i matsal	500	0	0	250		
Fritidsgård Chill - Inredning och inventarier	115	0	0	115	X	
Kulturskola - instrument och inventarier	60	0	0	60	X	
Summa	11 970	1 925	788	8 707		

Upprättad: 2018-04-25
Diarienummer: KS.2017.159

Barn- och
utbildningsnämnden

Medborgarförslag - Valfritt språk inom kommunens fritidsverksamheter

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Med hänvisning till förvaltningens synpunkter anses medborgarförslaget därmed vara besvarat.

Ärendebeskrivning

Medborgarförslaget inkom 2017-04-25. Förslagsställaren föreslår att det bör tydliggöras att alla är fria att prata sitt eget språk inom ramen för kommunens fritidsverksamheter, samt att barn och unga måste kännas sig trygga och välkomna, oavsett vilket språk de behärskar och vill tala med varandra. Av medborgarförslaget framgår att frågan rör fritidsgården Chill.

I förslaget framförs också att det inte är förenligt med svensk lag att tvinga någon att tala ett specifikt språk.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser liksom förslagsställaren att alla barn och unga ska ha rätt att tala valfritt språk på fritidsgården Chill. Förvaltningen instämmer också med förslagsställaren att det är viktigt att ungdomar känner sig trygga och välkomna på fritidsgården.

För att möjliggöra så att ungdomarna ska känna sig trygga strävar verksamheten efter att, även i sammanhang som involverar ungdomar som pratar flera olika språk, i den mån det är möjligt, tala svenska. Detta för att så många besökare som möjligt ska känna sig inkluderade i verksamheten, samt ha möjlighet att göra sig förstådda personal och ungdomar emellan. Detta strävansmål innebär inte att någon hindras att tala annat språk än svenska i verksamheten.

Förvaltningen vill särskilt betona att det finns specifika bestämmelser avseende de svenska minoritetsspråken. Dessa bestämmelser regleras i Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:726), i språklagen mfl, och säger att minoriteterna har rätt till sitt språk och kultur, samt att det allmänna ska främja detta. Lagen ställer inga direkta krav att kommunen ska ha anställd personal med dessa språkkunskaper på exempelvis en fritidsgård, men kommunen ska verka för att anställa personal med språkkunskaper.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Jämställdhetsanalys för checklista är inte tillämplig i ärendet. Vilket/vilka språk som talas i verksamhet beror inte av kön.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2018-04-19
2. Medborgarförslaget

Beslutet ska skickas till

~ Mickael Schirén, Östra Storgatan 79

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Elin Lindelöw
Utredare

Till:
Kommunfullmäktige
646 80 Gnesta

Förslag

Skriv kortfattat vad du vill att kommunen ska genomföra.

Det ska vara fritt för barn och ungdomar att prata vilket språk de vill med varandra inom kommunens fritidsverksamheter.

Motivering

Skriv varför du anser att kommunen ska genomföra ditt förslag. Använd gärna fler sidor.

Då det kommit ett förslag att man måste prata svenska när man vistas inom Chills lokaler är det bra det tydliggörs att alla är fria att prata sina egna språk med varandra om det så är arabiska, teckenspråk, engelska, finska, samiska, svenska etc.

I en kommunal styrd verksamhet måste barn och ungdomar känna sig trygga och välkomna, oavsett vilka språk de behärskar eller vill prata med varandra. Det är inte förenligt med svensk lag att tvinga någon att prata ett specifikt språk

Information om behandling av personuppgifter

För att kunna fullfölja uppgiften att handlägga ditt förslag kommer dina personuppgifter att lagras och registreras i diarium inom Gnesta kommun. Om du samtycker, kan ditt namn komma att publiceras på internet i protokoll och andra handlingar som behandlar ditt förslag.

För att få lämna medborgarförslag måste du vara folkbokförd i kommunen. Ofullständiga uppgifter kan leda till att ditt förslag inte behandlas.

Jag samtycker till internetpublicering

Jag samtycker **inte** till internetpublicering

Namnteckning		Datum 24/4 2017	
Namnförtydligande Mikke Schirén			
Adress Östra storgatan 79		Postadress 64632	
E-postadress mikkeschiren@gmail.com		Telefon 0760524448	

Handläggare kontaktar mig helst på: Telefon E-post Via brev

Upprättad: 2018-05-03

Diarienummer: BOUN.2018.38

Barn- och
utbildningsnämnden

Inrättande av pedagogiskt resurscenter

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar om inrättande av pedagogiskt resurscenter

Ärendebeskrivning

Då Björkbackens förskola flyttar ut i augusti månad frigörs lokalyta på Dansutskolan. Förvaltningen föreslår att det i lokalen inrättas ett pedagogiskt resurscenter samt att de centrala grupper inom AST som idag finns placerade på Frejaskolan samt grundsärskola för årskurs 1-6 inryms i dessa lokaler. Årskurs 6 nuvarande klassrum hör fortsatt till Dansutskolan.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser ett ökat behov av platser på centrala grupper inom AST (autismspektrumtillstånd). Alla elever som idag har behov idag kan ej erbjudas plats i våra nuvarande grupper på Freja. Förvaltningen föreslår därför att det etableras ett pedagogiskt resurscenter (PRC) för både förskola, grundsärskola och centrala AST-grupper för årskurser F-6. Chef för verksamheten har rekryterats internt mot bakgrund av övertalighet inom vuxen- och omsorgsförvaltningen.

Förvaltningen bedömer att etablering av pedagogiskt resurscenter inklusive sammanslagning av grundsärskolan och centrala grupper inom AST innebär följande samverkansvinster:

- ökad möjlighet till samarbete mellan personal, lärare och resurser;
- ökad möjlighet att samverka inom komplicerade inlärningsvårigheter;
- ökad flexibilitet i arbetet med elever med särskilda behov
- skapandet av ett pedagogiskt resurscenter med lokalyta som möjliggör för mottagande av ett ökat antal elever i Gnesta kommun med särskilda behov inom AST:
- närhet till nybyggda förskolan Fågeldansen där stöd inom AST ska kunna ges
- Lokalen Cymbalen som idag inrymmer elever i grundsärskolan kan behållas och kan nyttjas både dag- och eftermiddagstid som t ex fritids. Lokalen kan också användas som möjligt komplement till verksamheten Regnbågen.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Checklistan för jämställdhetsanalys är inte tillämplig i ärendet. Ett inrättande av resurscenter bedöms påverka flickor och pojkar på samma sätt, och ger inga särskilda fördelar eller nackdelar för något av könen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2018-05-03

Beslutet ska skickas till

~ Barn- och utbildningsförvaltningen

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Elin Lindelöw
Utredare

Upprättad: 2018-05-15

Diarienummer: BOUN.2018.39

Barn- och
utbildningsnämnden

Handlingsplan för giftfri förskola

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden godkänner barn- och utbildningsförvaltningens förslag till handlingsplan för giftfri förskola.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram en handlingsplan för giftfri förskola med konkreta och tydligt tidsatta åtgärder.

Förvaltningens synpunkter

För att utveckla arbetet med att skapa en hållbar miljö inom de kommunala förskolorna, behöver det tas fram aktiviteter för genomförandet. Barn- och utbildningsförvaltningen har sett ett behov av att ta fram konkreta och tydligt tidsatta åtgärder för detta arbete. Dessa åtgärder framgår i den framtagna handlingsplanen.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns investeringsmedel avsatta för utbyte av material inom ramen för arbetet med giftfri förskola.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Checklista för jämställdhet är inte tillämplig i detta ärende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse Handlingsplan för giftfri förskola 180515
2. Handlingsplan för giftfri förskola
3. Kartläggning av potentiella kemiska hälsorisker

Beslutet ska skickas till

~ Barn- och utbildningsförvaltningen

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Erika Isaksson
Utvecklingsstrateg

Gnesta kommuns handlingsplan för giftfria förskolor

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Detta gör vi för att skapa en giftfri förskolemiljö	4
Rensa bland elektronik och byggmaterial	4
Rensa bland plastleksaker	4
Rensa bland skapandematerial	5
Rensa bland tillbehör och fasa ut på sikt	6
Fasa ut möbler och tillbehör på sikt	7
Se över vilka kemikalier som finns och förvaras på förskolan	8
Sortera avfallet rätt	8
Mat och tillagning	9
Städning, rengöring, hygien	10
Förskolemiljön utomhus	10
Öka kunskapen om kemikalier & miljögifter	11
Råd för inköp till förskolan	11

1. Bakgrund

Förskolan är en plats där många barn vistas under en stor del av sin vakna tid. Detta ställer höga krav på att förskolemiljön är särskilt funktionell och hälsosam. Gnesta kommuns förskolor påbörjade för några år sedan ett arbete med att fasa ut mindre lämpliga material i förskolan. Syftet med denna handlingsplan är att konkretisera och tidsätta detta arbete. Handlingsplanen ska ses som stöd i vårt arbete med att minska barns exponering av skadliga kemikalier i förskolan. Det är viktigt att poängtera att problemen med skadliga ämnen inte bara finns på förskolor utan överallt i vår omgivning, men eftersom barnen vistas en stor del av sin tid på förskolan, är det extra viktigt att göra förbättringar i förskolemiljön. Små barn är särskilt känsliga och utsatta för kemikalier eftersom de får i sig högre halter av kemikalier i förhållande till sin kroppsvikt än vad vuxna får i sig. Barn utforskar gärna sin omgivning genom att smaka och suga på saker, de har en tunn och ömtålig hud som i sig gör att de lättare får i sig mer mängd av ämnen än vuxna människor. Ämnen som lossnar kan tas upp via huden och via damm som barn andas in.

Med hjälp av denna handlingsplan ska Gnesta kommuns förskolor ha ett verktyg för att minska förekomsten av skadliga ämnen. Genom inventering och utrensning på kort sikt och lång sikt skall förskolorna fasa ut de skadliga ämnena i förskolans inne- och utemiljö.

Handlingsplanen innehåller åtgärder som de kommunala förskolorna ska genomföra samt några förslag på ersättningsmaterial. Några åtgärder är enkla att genomföra och kan ske omedelbart, det kan exempelvis handla om att förändra rutiner såsom en god städning, att vädra och tvätta händerna ofta. Andra åtgärder handlar om att byta ut material i den pedagogiska verksamheten eller i byggnaden och detta blir åtgärder som kommer att genomföras på sikt. Det viktiga i arbetet är att öka medvetenheten och göra mer genomtänkta inköp.

Gnestas handlingsplan är inspirerad av Huddinges och Sundbybergs handlingsplan för giftfria förskolor och utgår till stora delar från Naturskyddsföreningens stödmaterial som tagits fram inom ramen för projektet Operation giftfri förskola.

För vem gäller handlingsplanen?

Handlingsplanen gäller för kommunala förskolor i Gnesta kommun. Handlingsplanen gäller också för de stödfunktioner i kommunen som tillsammans med förskolecheferna arbetar för att skapa en giftfri miljö i förskolan. Därför behöver flera aktörer involveras i arbetet utifrån handlingsplanen, exempelvis: kostenheten, lokalplanering, lokalvårdare, upphandlingsansvarig samt fastighetsbolag.

Ekonomi

Åtgärderna ska genomföras inom befintlig budget med hjälp av vissa särskilda satsningar i form av investeringsmedel för giftfri förskola. Det är inte möjligt att genomföra alla åtgärder direkt, eftersom vissa åtgärder innebär stora kostnader och kompetensutveckling. Det material som fasas ut behöver ersättas med annat material, vilket då ska ske inom förskolans befintliga budget.

Tidplan och uppföljning

Åtgärderna i handlingsplanen är tidsatta och ska genomföras inom utsatt tid. En del åtgärder handlar om att rensa ut material, köpa nytt och att förändra rutiner. Andra åtgärder innebär mer långsiktigt arbete och kommer att ske på sikt.

2. Detta gör vi för att skapa en giftfri förskolemiljö

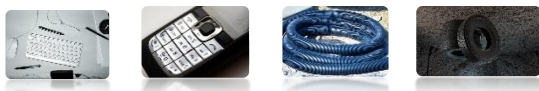
I förskolemiljön finns ett varierat utbud av material som används till lek, omsorg, utveckling och lärande.

Vissa leksaker och skapande material kan bestå av flera olika beståndsdelar såsom plast, trä, metall, gummi, textil samt papper och kan därför innehålla flera olika kemikalier. Exempelvis kan textil vara behandlad med flamskyddsmedel. I en del leksaker kan det finnas färgämnen och även doftämnen som kan vara allergiframkallande. Det är därför viktigt att se över det material som finns på förskolan och rensa ut det material som kan innehålla skadliga ämnen. Saker som är inköpta före 2007 omfattas inte av någon kemikalielagstiftning och innehåller mer farliga kemikalier. Nedan ges förslag på material som bör rensas bort och fasas ut.

Rensa bland elektronik och byggmaterial

Elektronik och byggmaterial kan innehålla höga halter av tungmetaller och flamskyddsmedel och är inte tillverkade att vara leksaker. Elektronik ska inte användas som lekmaterial utan enbart som ett digitalt verktyg i den pedagogiska verksamheten. Flytta fungerande datorer och annan elektronik till rum där barnen inte vistas under längre stunder. Flamskyddsmedel samlas i dammet och de barn som rör sig nära golvet har därför lätt att få i sig detta. Tvätta barnens händer efter användning av elektronik.

- **Rensa bort all elektronik som inte är avsedd att vara lekmaterial.** Avlagda telefoner, mobiltelefoner, tangentbord, stereo- och tv-apparater samt datortillbehör som används som lekmaterial bör rensas bort direkt. Dessa produkter kan innehålla bly, bromerade flamskyddsmedel och ftalater och ska inte tas emot av förskolan.
- **Rensa bort byggmaterial, rör, slangar och bildäcksmaterial.** Byggmaterial kan innehålla tungmetaller och flamskyddsmedel och bör därför rensas bort.

Ansvarig: Förskolechef tillsammans med pedagoger

Tidplan: Rensa omgående bort elektronik och byggmaterial som används till lekmaterial. Efter den 1 juli 2018 ska det inte finnas gammal elektronik för lek på förskolorna.

Rekommendationer

- Datorer, bildskärmar som är TCO-märkta, EU Ecolabels eller motsvarande rekommenderas.
- Istället för byggmaterial kan material från naturen, livsmedelskartonger och andra livsmedelsnära material (undantag material av metall) användas som skapande material.

Rensa bland plastleksaker

Plast är inte alltid det bästa för barn. Många olika sorters plaster innehåller olika ämnen och för att minimera risken att utsätta barnen för skadliga ämnen är det bra att göra en utrensning.

Nya plastleksaker är bättre än gamla. Kemikaliekraven har skärpts under åren, mjuka pvc-leksaker eller annan plast sort som är äldre än 2007 innehåller sannolikt ftalater som är förbjudna inom EU och kan även innehålla skadliga kemikalier och allergiframkallande ämnen. Under 2011 började ett nytt leksaksdirektiv att gälla i EU med skärpta kemikaliekrav för leksaker. Enligt leksaksdirektivet får leksakers innehåll av kemiska ämnen inte innebära någon risk för människors hälsa. På grund av att kemikaliekraven har skärpts är nya leksaker bättre än gamla och därför rensar vi ut våra gamla plastleksaker, det vill säga leksaker tillverkade tidigare än 2007.

- **Rensa bort plast som luktar starkt.** Plastleksaker som luktar väldigt mycket plast, kemiskt eller parfymmerat kan innehålla allergiframkallande ämnen och ska därför rensas ut omgående.
- **Rensa bort plastleksaker som är mjuk, hal eller har en fet yta.** Orsaken till att en leksak har klabbig yta kan vara att kemiska tillsatser som exempelvis ftalater läcker ut. Därför viktigt att de rensas bort direkt. Mjukgjord plast inkluderar allt som är mjukare än Lego.
- **Rensa bort plastleksaker som är tillverkade utanför Europa.** Leksaker som säljs till konsumenter skall vara CE-märkta. Det innebär att varan uppfyller de regler om säkerhetskrav som ställs inom EU. Kemikaliekrav ställs vid leksakstillverkning i Europa. Dessa krav gäller dock inte för leksaker som säljs här men tillverkas utanför Europa. Många billiga plastleksaker tillverkas till exempel i Kina. En CE-märkning på leksaken ökar sannolikheten att den är kontrollerad enligt lagstiftningen som gäller inom EU.

Ansvar: Förskolechef och pedagoger

Tidplan: Rensas bort direkt. Klart under hösten, senast 31 december 2018.

Rekommendationer

Behåll:

- Nya leksaker som är CE-märkta.
- Produkter som inte innehåller PVC, Ftalater (DINP, DIDP, DEHP, BBP, DBP), Polykarbonat (PC) eller Melamin.
- Produkter tillverkade inom EU.
- Svanmärkta leksaker eller motsvarande.

Rensa bland skapandematerial

Att återanvända material för att leka med är ett bra sätt för att spara in och inte behöva köpa nytt hela tiden. Det finns dock mer eller mindre bra saker att leka med. Att göra pyssel av gamla kartonger eller saker från naturen är bättre än gammal elektronik, gamla kablar eller metall. Byggmaterial som PVC-rör ska också undvikas.

Kritor kan innehålla olagliga halter av bly och pennor kan innehålla organiska lösningsmedel som kan vara ohälsosamt för barn. Lim och färg som barnen använder bör vara vattenlösliga och helst utan konserveringsmedel.

Tvätta barnens händer efter att de använt lim och färg.

- **Rensa bland utklädningskläder, material av konstskinn och billiga smycken.** Utklädningskläder med detaljer i metall, material av konstläder och billiga smycken kan innehålla PVC-plast med ftalater, bly och kadmium och ska därför rensas ut direkt.
- **Billiga smycken** kan innehålla stora mängder hälsofarligt bly eller kadmium men även allergiframkallande nickel. Därför gäller samma restriktioner med kläder som kan ha knappar eller andra detaljer i metall.
- **Rensa bland leklor och slime.** Leklor som ska stelnas i ugnen kan innehålla PVC och bör undvikas. Det finns vaxbaserade leror som är bättre alternativ. Det går också att själv tillverka leklor och slime.
- **Se över och rensa skapande- och pysselmaterial.**

Ansvar: Förskolechef och pedagoger

Tidplan: Rensa utklädningskläder och leklor direkt. Byt ut kritor, färger och lim successivt. Klart till januari 2019

Rekommendationer

Behåll:

- Leklor som inte är gjorda av PVC
- Teatersmink utan allergiframkallande konserveringsmedel, tungmetaller och parfym.
- Kritor där leverantören kan visa testresultat utan tungmetaller.
- Pennor utan organiska lösningsmedel, bensen, toluen eller xylen.
- Fingerfärg utan nitrosaminer.
- Färger som är vattenlösliga.
- Lim som är vattenlösliga och som inte är märkta med symboler för fara eller risk.

Rensa bland tillbehör och fasa ut på sikt

Det är bra att generellt hålla ner antalet plastprodukter på förskolan. PVC-fri plast eller annat material än plast är bättre alternativ. Exempel på PVC-saker man kan ha på förskolorna är bland annat förkläden och vaxdukar. Andra material som kan vara bättre att använda är till exempel polyuretan eller polyester.

- **Rensa bort material gjorda av PVC-material.** Många PVC-förkläden kan innehålla reproduktions- och hormonstörande ftalater. Förkläden i naturmaterial, väv i polyester eller i nylon är bättre alternativ och kan bytas ut på sikt.
- **Rensa bort kuddar av skumgummi.** Material av skumgummi kan innehålla flamskyddsmedel och bly. Eftersom några sorter flamskyddsmedel har förbjudits är det bättre med nyare kuddar än gamla.
- **Byt ut gamla sovdrassar och skötmadrasser med plastöverdrag.** Äldre madrasser från 80- och 90-talen kan innehålla flamskyddsmedel som idag är förbjudna. Skumgummit kan även innehålla bly. Madrassöverdragen kan bestå av PVC-plast som i sin tur innehåller ämnen som är giftiga eller hormonstörande och därför bör undvikas. Nya madrasser som säljs kan även överdrag av PVC-plast, välj om möjligt ftalatfritt eller PVC-fritt.

- **Tvätta nya textilier.** Nya textilier bör alltid tvättas innan de används för att få bort rester av kemikalier som använts under produktionen eller för att skydda textilierna under transporten. Tvätta textilier regelbundet för att bli av med skadliga kemikalier som kan finnas i dammet.

Ansvarig: Förskolechef och pedagoger

Tidplan: Fasa ut på sikt.

Rekommendationer:

- Undvik i möjligaste mån textilier då dessa samlar damm.
- Undvik om det går täcken, kuddar och filtar som tas med hemifrån. Dessa kan innehålla allergena ämnen och kan ha tvättats med tvätt- och sköljmedel som innehåller parfym.
- Miljömärkta förkläden eller förkläden i naturmaterial, väv i polyester eller i nylon.
- Undvik sovdrassar med skumgummi eller PVC-överdrag.
- Köp gärna yogamattor av ull eller madrasser med bomullsvadd eller polyestervadd som går att tvätta i maskin.
- Låt barnen sova ute i sina vagnar.
- Tvätta textilier såsom filtar, kuddar, madrassöverdrag, mjuka djur och gardiner med jämna mellanrum och efter nyinköp så blir ni av med damm som kan innehålla skadliga kemikalier som släppt från inomhus-produkterna på förskolan.
- Filtrar av ekologisk bomull, ull eller cellulosa är naturmaterial och ofta mer miljövänliga.
- Textilier med miljökrav är bland annat Bra miljöval, Svanen, Ökotex.

Fasa ut möbler och tillbehör på sikt

Eftersom möbler är en stor investering och är tänkta att hålla länge kan det bli en hög kostnad om möblerna skulle bytas ut omgående. Gör en plan för utbyte av de dyrare möblerna.

Vissa möbler kan innehålla perfluorerade ämnen. De perfluorerade ämnena används eftersom de har förmåga att bilda släta, vatten-, fett- och smutsavvisande ytor. Bra alternativ är avtagbar och tvättbar klädsel eller dynor som är tvättbara. Undvik i möjligaste mån stoppade möbler då dessa samlar damm och är svårare att rengöra än icke-stoppade möbler.

- **Byt ut stoppade möbler från 70–80-talet.** Stoppade möbler från 70–80 talet kan innehålla höga halter av flamskyddsmedel. Idag har vissa sorter flamskyddsmedel förbjudits vilket bidrar till att nya möbler är bättre än gamla och vissa möbler innehåller idag inget flamskyddsmedel. Äldre soffor med skumgummi kan även innehålla andra ämnen som inte är hälsosamma, till exempel bly.
- **Välj rätt bord utan PVC vid nyinköp.** Ljuddämpande bord bidrar till en lägre ljudnivå och skapar en bättre arbetsmiljö för både barn och vuxna. Vid inköp av nya, kontrollera att dessa inte innehåller PVC.

Ansvarig: Förskolechef

Tidplan: Fasa ut på sikt.

Rekommendationer

- Undvik i möjligaste mån stoppade möbler då dessa samlar damm och är svårare att rengöra än icke-stoppade möbler.
- Gör en plan för utbyte av de dyrare möblerna.
- Byt på sikt till PVC-fria bord. Det finns leverantörer som använder linoleum istället för PVC.

Behåll:

- Möbler som är miljömärkta med Svanen, EU Ecolabel eller motsvarande.
- Nyttillverkade möbler och om möjligt, utan flamskyddsmedel.
- Möbler som inte är stoppade eller möbler med avtagbar och tvättbar klädsel eller lösa dynor som är tvättbara.

Se över vilka kemikalier som finns och förvaras på förskolan

Inventera vilka kemikalier som finns och verkligen behövs samt vilka man kan rensa bort.

Kemikalier som behövs på förskolan ska förvaras på en plats som barnen inte kommer åt, och på ett sådant sätt att risken för en olycka och utsläpp minimeras. För kemiska produkter som kan innebära risker utifrån hälso- eller miljösynpunkt ska det finnas ett säkerhetsblad tillgängligt tillsammans med kemikalierna. Detta ingår även som ett krav i egenkontrollförordningen, där det framgår att det ska finnas en förteckning över de kemikalier som finns på förskolan.

Som kemikalier räknas även tvål, diskmedel, tvättmedel och liknande produkter för hushålls- och hygienändamål. Fasa ut de produkter som har lång innehållsförteckning till förmån för de med kortare. Det är en indikator på att innehållet är miljö- och hälsovådligt. Använd parfymfria hygienprodukter.

Ansvarig: Förskolechef och pedagoger

Tidplan: Arbetet ska vara klart under hösten 2018 och rekommendationerna ska följas när kemikalier införskaffas.

Sortera avfallet rätt

Genom att sortera avfall av alla slag i kommunens verksamheter ökar vi materialåtervinningen och undviker att skadliga ämnen sprids i miljön.

- **Lämna utsorterat material till återvinning.** Farligt avfall sorteras i de röda återvinningsboxar som tillhandahålls och hämtas av återvinningsföretaget på beställning.

Ansvarig: Pedagog

Tidsplan: Sker löpande

Mat och tillagning

Det vi äter tas upp direkt i kroppen och det är viktigt att begränsa intaget av skadliga ämnen via maten. Material som kommer i kontakt med livsmedel, till exempel förpackningar och köksredskap, kan avge ämnen som överflyttas till livsmedel. Vid tillagning, förvaring, infrysning och servering är det viktigt att vi använder material som är avsett för just det ändamålet.

Ett grundkrav är att använda material som är märkt med ”glas och gaffel”-symbolen eller orden ”till livsmedel” för att visa att materialet är säkert att använda till livsmedel. Nedan följer åtgärder gällande mat och tillagning av måltider för att skapa en mer giftfri miljö för våra barn. Vi serverar hög andel ekologisk mat. Ekologisk mat innehåller färre rester av bekämpningsmedel och kemikalier och är därför bättre för våra barn.

Ansvarig: Kostenheten

Tidsplan: Under 2018 är målsättningen att alla förskolor ska öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

- Undvik plast och teflon vid tillagning, servering och förvaring. Plast som upphetas eller kommer i kontakt med varm mat släpper ifrån sig mer kemiska föreningar som kan vara skadliga för hälsan. Teflonet innehåller bland annat perfluorerade ämnen som kan vara cancerframkallande och reproduktionsstörande.
- Använd handskar av polyeten eller nitril. Det bästa alternativet är att vara noggrann med handhygien och endast använda handskar då det är nödvändigt till exempel vid sår på händerna.
- Undvik konservburkar. Insidan på konservburkar innehåller Bisfenol A, BPA som bland annat är hormonstörande. Därför rekommenderas en minskning av andelen mat ifrån konservburkar. I flera fall finns alternativförpackningar som t.ex. kartong och glas.
- Undvik plastredskap i samband med tillagning och servering
- Byt ut plastfolie
- Använd plastfolie av polyeten eller använd glas- eller metallock över det som ska förvaras.
- Använd grytor och stekpannor i rostfritt eller gjutjärn istället för teflon och aluminiumkärl.
- Sura livsmedel kan lösa ut mer aluminium än andra livsmedel. Undvik därför att tillaga, värma upp eller förvara sura livsmedel i kastruller, formar, dricksflaskor och andra kärl av aluminium som saknar skyddande beläggning.
- Fasa ut plasttillbringare.
- Undvik plasttallrikar, plastmuggar och plastbestick. Porslin, glas eller rostfritt är ur kemikaliesynpunkt ett bättre alternativ än plast. Ingen plast bör användas där alternativ fungerar lika bra.
- Undvik plast vid förvaring av mat.
- Plastburkar/hinkar som innehållit exempelvis glass, gräddfil vid inköp får inte användas till förvaring av exempelvis tomatbaserade eller andra syrade såser/grytor trots att de märkts med glas och gaffel. Dessa förvaringskärl är endast godkända för ursprungslivsmedlet.
- Byt ut teflonstekpannor.
- Byt ut vinylhandskar.

Ansvarig: Kostenheten

Tidsplan: Kontinuerligt arbete

Städning, rengöring, hygien

En god hygien bland barn och vuxna är viktigt för att både minska smittspridningen och minska intaget av skadliga ämnen. Det material som finns på förskolan kan släppa ifrån sig kemikalier som i sin tur samlas i dammet. Tydliga rutiner för en god städning är därför en viktig del i arbetet med att skapa en giftfri förskolemiljö.

- **Vi tvättar våra och barnens händer ofta.** Vi ska se till att våra barn ofta tvättar sina händer för att minska att skadliga ämnen kommer in i kroppen. Handtvätt är framförallt viktigt när barnen har varit ute, vid toalettbesök, innan måltid, och efter användning av elektronik. Det är bra om barnen även vid andra tillfällen tvättar sina händer. Använd miljömärkt tvål vid tvätt av händerna. Undvik att använda våtservetter som dagligt hjälpmedel utan enbart vid utflykter.
- **Använd handskar av polyeten eller nitril vid blöjbyten.** Undvik vinylhandskar då dessa kan innehålla ftalater som kan överföras från handskarna till barnen. Använd istället polyetenhandskar eller nitrilhandskar.
- **Tydliggör rutiner för städning.** Vid städning rörs damm upp, vilket barnen andas in, och i dammet finns kemikalier och skadliga ämnen. Städningen ska, om det är möjligt, helst genomföras när barnen inte är där. Det är dessutom bra om det i städrutinerna ingår ett snabbt korsdrag efter att städningen är klar, för att släppa ut dammpartiklarna som finns kvar i luften. Vädra också ofta när barnen inte är inne.
- **Alla verksamheter ska ha ett städschema.** I den ska det klart framgå vad städ respektive verksamheten skall göra. På det sättet säkerställer man att inget faller mellan stolarna och att lokalerna städas på ett tillfredsställande sätt. Förskolechef eller av denne utsedd person skall ansvara för att se till att lokalerna och inventarierna är rena och välskötta. Därför är rutiner viktiga för att kunna följa upp städningen, både vår egen och den som utförs av annan aktör.
- **Använd miljömärkt städmaterial.** Miljömärkta produkter är så skonsamma som möjligt mot miljön och hälsan. De ämnen som finns i produkterna ska ha en låg giftighet i vattenmiljön och vara lättnedbrytbara. Produkterna ska vara parfymfria. Städmaterial ska vara anpassat till de ytor som finns i förskolan, till exempel linoleumgolv.
- **Tvätta textilier.** Nya textilier skall tvättas före användning, även kuddar och mjukdjur. Nya textilier kan innehålla rester av kemikalier ifrån tillverkningen och många av dessa försvinner vid tvätt. Det är viktigt att tvätta textilier som gardiner, filtar och mjukdjur regelbundet eftersom dessa samlar damm och damm binder skadliga ämnen.

Ansvarig: förskolechef, pedagoger samt lokalvården.

Tidsplan: inför rutin för handtvätt, lokalvård och byte av handskar så snart som möjligt. Dock senast dec 2018.

Förskolemiljön utomhus

Det är viktigt att även utomhusmiljön är miljövänlig eftersom barnen både rör sig överallt och tar i det material som finns tillgängligt.

- **Rensa bort olämpliga lekmaterial i utemiljön.** Däck är olämpliga leksaker för barn. Dessa är inte kontrollerade och innehåller flera ämnen barn inte ska komma i kontakt med. År 2010 förbjöd man högaromatiska oljor i nya bildäck, dessa oljor kan i sin tur innehålla cancerframkallande ämnen.

Särskilt olämpligt är att plantera ätbara grödor i däckan, de giftiga ämnena släpps ut i jorden och kan tas upp av växterna.

Ansvarig: Förskolechef och fastighetsägare.

Tidsplan: Rensa bort direkt. Senast dec 2018

Öka kunskapen om kemikalier & miljögifter

För att långsiktigt kunna arbeta med att skapa giftfria förskolor behövs utbildning och kompetensutveckling.

- **Sprid** kunskap om handlingsplanen i arbetsgrupperna. Förskolorna och övriga som utpekats som ansvariga för åtgärder i denna handlingsplan ska arbeta med planen på APT eller liknande möten. Det är viktigt att handlingsplanen sprids i berörda verksamheter.
- **Webbutbildning för en giftfri förskola:** Se Upphandlingsmyndighetens webbutbildningar för en giftfri förskola för förskolepersonal och upphandlare. [Webbutbildning för en giftfri förskola](#)
- **Håll Sverige rent:** Vill ni få en kemikaliesmart förskola? <http://www.hsr.se/det-har-gor-vi/skola-forskola/kemikaliesmart-skola-och-forskola/kemikaliesmart-forskola>

Ansvarig: förskolechef

Tidsplan: Under 2018 och sedan löpande

Råd för inköp till förskolan

- **Färg & lim:** Täckfärg och lim skall vara utan lösningsmedel. Vattenbaserade färger är bättre men kan innehålla konserveringsmedel som kan vara allergiframkallande vid hudkontakt. Finns det vattenbaserad färg utan konserveringsmedel är den det bästa alternativet.
- **Kritor:** Kritor avsedda för barn är vid normalt bruk ofarliga att använda.
- **Färgpennor och tuschpennor.** Vattenfärger, färgpennor och tuschpennor kan innehålla färgämnen som klassas som hälsofarliga i större mängder. Undvik lösningsmedelsbaserade och så kallade luktpennor som innehåller doftämnen. Lösningsmedel kan påverka nervsystemet och doftämnen kan vara allergiframkallande.
- **Pärlplattor:** Pärlor av polyetylenplast (PE) frigör kemiska föreningar vid upphettning och är inte bra att inandas. Se till att ha bra ventilation eller vädra vid strykning av pärlplattorna och låt inte barnen vara alldeles i närheten under tiden.
- **Modellera:** Undvik modellera som baseras på polymerer (plast) exempelvis Cernitlera eller Fimolera. Dessa kan innehålla mjukgörande ftalater eftersom plasten de baseras på kan vara PVC. Välj helst en modellera som är vax-baserad eller gör egen trolldag.
-

- **Leksaker av plast:** Generellt är leksaker av hårdplast bättre än leksaker gjorda av mjuk plast då dessa innehåller mindre mjukgörande ämnen.
- **Leksaker av trä:** Träleksaker kan vara lackade eller målade med färger som innehåller skadliga ämnen eller vara behandlade med allergiframkallande konserveringsmedel. Det säkraste valet att undvika farliga kemikalier är inköp av obehandlade och omålade leksaker. För att minimera risken att de innehåller farliga ämnen rekommenderas inköp av träleksaker tillverkade inom EU.
- **Engångshandskar:** Vinylhandskar är gjorda av PVC och kan innehålla stora mängder mjukgörande ftalater som frigörs vid användning. Alternativa material är nitril, latex, neopren och polyuretan. Latex kan orsaka allergiska besvär som förvärras av pudret i handskarna. Ur miljö och hälsosynpunkt rekommenderas handskar av nitril.
- **Tvål & tvättmedel:** Köp produkter märkta med miljömärkning samt astma och allergiförbundets märkning. Observera att produkter enbart märkta med miljömärkning inte är någon garanti för att den är fri från allergiframkallande eller irriterande ämnen.
- **Papperstvättlappar, toalett- och hushållspapper:** Papperstvättlappar rekommenderas framför skumplast, eftersom skumplasten kan innehålla restmonomerer. Rekommendation är att använda papper som uppfyller Svanens kravkriterier för mjukpapper.

Cecilia Törnqvist Igelström

- Magisterprogrammet Miljö- och hälsoskydd på Stockholms universitet.
- Examensarbete.

- En kartläggning av potentiella kemiska hälsorisker på fyra förskolor.

Vilka

potentiella
kemiska
hälsorisker finns
på förskolor?

En inventering av fyra
förskolor med avseende på
produkter med potentiellt
hälsofarliga egenskaper

Start

- Två äldre och två nyare byggnader
- En avd. på varje förskola
- 1-3 år gamla barn, stor exponeringsrisk via magtarmkanalen
- Kök, lekrum, vilorum, målarrum och förråd

Metod

- Inventering
- Leksaker, möbler, köksmaterial, färger.
- Golvmaterial, utomhusmiljö
- Identifiering av riskprodukter med dess potential att innehålla hälsoskadliga ämnen.
- Inga mätningar förutom slumpmässiga nickeltest (över 10 ppm).
- Kontakt med återförsäljare och Gnesta förvaltning samt ta reda på produktionsår och läsa säkerhetsdatablad.

Frågeställning

- Vilka potentiellt skadliga kemikalier finns på förskolorna samt hur kan de vara skadliga för barn?
- Utifrån ett barns perspektiv, vilka produkter innebär en större hälsorisk, med hänsyn till både kemikaliens hälsofarlighet samt barnens exponeringsrisk?

Ämnen som barn kan komma i kontakt med på förskolan

- Ftalater
- Bromerade flamskyddsmedel
- Bisfenol A
- Perfluorerande ämnen
- Organofosfater
- Bly och kadmium
- Nickel, parfymer och konserveringsmedel
- Organiska lösningsmedel
- PAH, Polycykliska aromatiska kolväten

Barn är känsligare än vuxna

- Ej färdigutvecklade kontrollsysteem, exponering kan ge permanenta effekter
- Barn äter, dricker och andas mer i förhållande till dess kroppsvikt; högre halter
- Huden är tunnare hos barn
- Upptagsvägar; genom huden, via magtarmkanalen samt via lungan.

Bakgrund

- Idag är farliga ämnen i vår närmiljö ett växande problem.
- Kemikalieproduktionen är starkt kopplad till världsekonomin
- Denna lönsamma kemikalieproduktion orsakar även svåra hälso- och miljöproblem
- Förr var miljöproblem mer synliga men idag är effekterna mer indirekta och kroniska på människans hälsa.

Plast med fokus på hälsa

- Flera monomerer som ex. styren, vinylklorid eller eten sätts ihop till polymerer.
- Tillstaskemikalier för att plasten ska bli mjuk, böjbar eller hård. Många kan vara skadliga.
- Vid uppvärmning av plast kan ämnen frigöras.
- Äldre leksaker av mjukplast eller skum kan innehålla hälsofarliga ämnen som ftalater, flamskyddsmedel mm.

Plast med fokus på hälsa forts.

Polymererfamiljer som anses särskilt riskfyllda för hälsan är bl.a.:

Polyuretaner

PVC

(>03<) Ftalater

Epoxiplast

Bisfenol A

Polykarbonat (PC eller >07<) Bisfenol A

Styren (>06<) Möjligt cancerframkallande

Definitioner

- **Leksaker:** "Produkter som utformats eller är avsedda som leksaker för barn under 14 år, oavsett om det är produktens enda syfte eller inte". Omfattas av Leksaksdirektivet.
- **Barnvårdsartiklar:** "Produkter som är avsedda att underlätta barns sömn, barns avslappning, barns hygien, matning av barn eller barns sugning." Omfattas inte av Leksaksdirektivet utan av bl.a. REACH-förordningen.

Lagstiftning

- REACH trädde i kraft 2007.
- Bilaga XVII med begränsningar och förbud av farliga ämnen började gälla 2009.
- Leksaksdirektivet 2009/48/EG
- 2013 började kemikaliekraven att gälla
- CE-märkning

Nickeltest

Tabeller med kemikalierisker

- Tabell med en förskola
 - Livsmedelsprodukter – magtarmkanalen
 - Inom- och utomhusmiljö – övriga upptagsvägar
-
- Förskola 1, byggnadsår: 1995
 - Livsmedel

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet/ risk	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl, mjukplast	Handskar av vinyl, plastfolie av PVC. Bord av PVC. Klubbiga muggar. Haklappar som luktar plast.	Mag- och tarmkanalen	CMR	Handskar av nitril, plastfolie av polyeten. Rensa bort klubbiga och illaluktande plaster.
Bekämpningsmedel	Ej ekologiskt livsmedel	Frukt och grönt	Mag- och tarmkanalen	Allmän sepsis, dock övergående.	Inhandla gärna ekologiskt odlade frukter och grönsaker.
Styren		Muggar i PS	Mag- och tarmkanalen	Möjligt C. hos människa	Rensa bort plast i >06<
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Plast i >07<	Muggar i O* Hårda genomskinliga plastprodukter. Livsmedel i konservburkar.	Mag- och tarmkanalen	R	Rensa bort plast i >07< och hårda genomskinliga plast föremål utan info. Ersätt konservburkar mot tetra.
Anilin	Plast	Svarta plastredskap	Mag- och tarmkanalen	Misstänks kunna skada DNA, dock relativ liten risk då ämnet är reglerat.	Fasa gärna ut plastredskap, speciellt svarta plastredskap, då plaster kan läcka tillsatämnen vid upphettning. Använd gärna trä eller rostfritt.
Bly	Bly i mässing från vattenkranen.		Mag- och tarmkanale.	PBT	Spola ett tag i kranen innan konsumtion

Inom- och utomhusmiljö

- Förskola 1

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Ftalater	Mjukplast	1.Förkläden i galontyg 2.Leksaker i mjukplast, ”kletig” 3.Dukar 4.Galontyg (”äldre” madrass) 5.Mjuka klossar 6.Vinyltapeter 7. vinylhandskar	Samtliga	CMR	<p>Släng mjuka <u>leksaker</u> äldre än -07. Fasa ut leksaker äldre än -13.</p> <p>Fasa ut mjukplastprodukt er äldre än -09.</p> <p>Fasa ut äldre galontyg och madrasser som kan vara gamla, -09.</p> <p>Ta bort ”klibbiga” plaster.</p> <p>Ta bort plastprodukter som inte är tillverkade som leksaker.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bromerade flamskyddsmedel	1. Elektronik (som används av personal.)	1. Datorer, CD-spelare ipad.	1. Lungan	PBT	1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)
	2. Elektronik (som används av barn.)	2. Hemtelefoner och ipad.	2. Lungan, mag-tarmkanalen		2. Barn ska inte leka med äldre elektronik. Släng. Efter barnet lekt med ipad, tvätta händerna.
	3. Okänd Skumplast, antas vara "gammal"	3. Madrasser	3. Lungan		3. Släng madrasser äldre än -04.
	4. Kallskum	4. Sittkuddar (nya)	4. Lungan		4.-
	5. Cellplast	5. Frigolit	5. Lungan, mag-tarmkanalen		5. Släng frigolit

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bly och kadmium	<p>1. Elektronik som används av personal.</p> <p>2. Elektronik som används av barn.</p> <p>4. Okänd Skumplast, antas vara ”gammal”</p> <p>5. Målarfärg</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare ipad.</p> <p>2. Hemtelefoner.</p> <p>4. Madrasser</p> <p>5. Avskavd målarfärg, fönsterkarm</p>	<p>1. Lungan.</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen.</p> <p>4. Lungan.</p> <p>5. Mag – och tarmkanalen</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Barn ska inte leka med äldre elektronik. Släng. Efter barnen lekt med ipad, tvätta händerna.</p> <p>4. Fasa ut plastprodukter äldre än -09.</p> <p>5. Se till att inte målarfärg flagnar.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadningst	Åtgärder
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Genomskinlig hård plast, Plast i >07<.	Lådor och flaskor utan info	Mag- och tarmkanalen.	R	Fasa ut plaster med beteckning O*/ >07</PC
S/A/I-ämnen	<ol style="list-style-type: none"> 1.Målarfärg 2.Parfym 3. Teatersmink 4. Lera 5. Fingerfärg 6. Tapetklistor 7. leksaker med metallföremål. 8. Lim 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Avskavd målarfärg 2. Tvål med parfym, doftspray 3. en gång per år 4. Lera med alun 5. Fingerfärg 6. Tapetklistor 7. leksaker med metallföremål 8. Lim som innehåller Isothiazolinone vilket kan orsaka en allergisk reaktion. (Lekolar Allround limflaska) 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Mag-tarmkanalen 2. Huden, lungan 3. Huden 4. Huden, magtarmkanalen. 5. Huden 6. Huden 7. Huden 8.huden 	S/A/I	<ol style="list-style-type: none"> 1.Se till att målarfärg inte flagnar någonstans. 2.Köp miljömärkt tvål och oparfymrad. 3.undvik teatersmink. 4. undvik lera med alun och PVC. 5. gör gärna egen fingerfärg. 6. Använd lim anpassade för barn. 7. Äldre föremål med metall kan ha för höga nickelhalter. 8. Undvik hudexponering och använd gärna limstift istället.

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
PAH	Bildäck, HA-oljor.	Bildäck som gungor	Mag-och tarmkanalen, ev. huden.	C	Se till att barn ej biter på bildäck.
Organiska lösningsmedel		Det fanns enbart vattenbaserade färger och lim.	Lungan	S/A/I, N	Se till att färger och lim är vattenbaserade och anpassade för barn.
Kvicksilver	Lågenergiglödla mpor	Ingen rutin för trasig lågenergilampa	Lungan	PBT	Implementera rutin

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Organofosfater	Mjukplast, skumplast	<p>Madrasser, äldre.</p> <p>De plastprodukter som kan läcka ftalater och de skumprodukter som kan läcka FM, då organofostater används både som mjukgörare och flamskyddsmedel .</p>	Samtliga	CMR	<p>CMR-ämnen förbjuds i leksaker 2013. Fasa därför ut leksaker äldre än -13.</p>
Perfluorerande ämnen	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel utan miljöcertifiering.	Lungan	PBT	<p>Köp miljömärkta rengöringsmedel och ta bort produkter från barnen som inte är tillverkade som leksaker.</p>

Förskola 2, byggnadsår: 2004

Livsmedel

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet/ risk	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl, Mjukplast	Handskar av vinyl, plastfolie av PVC. Bord av PVC? En kletig juciepress, haklappar som luktar starkt.	Mag- och tarmkanalen	CMR	Handskar av nitril eller polyeten. Plastfolie av polyeten. Rensa bort klibbiga och illaluktande plaster.
Bekämpningsmedel	Ej ekologiskt livsmedel	Frukt och grönt	Mag- och tarmkanalen	Allmän sepsis, dock övergående.	Inhandla gärna ekologiskt odlade frukter och grönsaker.
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Plast i >07<	Muggar i O* Hårda genomskinliga plastprodukter. Livsmedel i konservbucar.	Mag- och tarmkanalen	R	Fasa ut plast i >07</PC och hårda genomskinliga plast föremål utan info. Ersätt konservbucar mot tetra.

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet/ risk	Åtgärd
Anilin	Plast	Svarta plastredskap	Mag- och tarmkanalen	Misstänks kunna skada DNA, dock relativ liten risk då ämnet är reglerat.	Fasa gärna ut plastredskap då plaster kan läcka tillsatämnen vid upphettning. Använd gärna trä eller rostfritt.
Bly	Bly i mässing från vattenkranen		Mag – och tarmkanale.	PBT	Spola ett tag i kranen innan konsumtion

Inom- och utomhusmiljö

- Förskola 2

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl och mjukplast	<p>1. Plast Ögon, Lekolar och tejprullar Lekolar av PVC. Handskar av vinyl.</p> <p>2. tapetrullar, kulor, badankor (luktar), leksaker, vattenslangar och plaströr, bollar. Dukar, Röda ”non slip solutions” väldigt klistriga och klibbiga. Kletiga och plastlukande leksaker. Kletiga slangar. Sjukhustillbehör, okänt om dessa är tillverkade för att vara leksaker.</p>	Samtliga	CMR	<p>Släng mjuka <u>leksaker</u> äldre än -07. Fasa ut leksaker äldre än -13.</p> <p>Rensa bort PVC och vinylplaster.</p> <p>Fasa ut mjukplastprodukter äldre än -09.</p> <p>Ta bort klibbiga och illaluktande plaster.</p> <p>Ta bort plastprodukter som inte är tillverkade som leksaker, ex. byggmaterial.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bromerade flamskyddsmedel	<p>1. Elektronik (som används av personal.)</p> <p>2. Elektronik (som används av barn.)</p> <p>3. okända skumprodukter</p> <p>4. Cellplast</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare iPad.</p> <p>2. en mobiltelefon och iPad.</p> <p>3. lila former</p> <p>4. Frigolit</p>	<p>1. Lungan</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen</p> <p>3. Lungan, mag-tarmkanalen.</p> <p>4. Lungan, mag-tarmkanalen</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Barn ska inte leka med äldre elektronik. Släng. Efter barnen lekt med iPad, tvätta händerna.</p> <p>3. Rensa bort skumprodukter äldre än -04.</p> <p>4. Släng frigolit</p>
Bly och kadmium	<p>1. Elektronik som används av personal.</p> <p>2. Elektronik som används av barn.</p> <p>3. Målarfärg</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare iPad.</p> <p>2. en mobiltelefon</p> <p>3. Avskavd målarfärg, på ett fönster som förvarades i förråd.</p>	<p>1. Lungan.</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen.</p> <p>3. Lungan, mag- och tarmkanalen</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Barn ska inte leka med äldre elektronik. Släng.</p> <p>3. Gör er av med fönstret.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Genomskinlig hård plast, plast i >07<.	Burkar och muggar.	Mag-tarmkanalen.	R	Fasa ut plaster med beteckning O*/ >07</PC samt genomskinlig hård plast utan info.
S/A/I-ämnen	1.Målarfärg 2.Parfym 3. Lera 4. Okända färger 5. Limer. 6. Lim	1.Avskavd målarfärg 2. doftspray 3. DAS lera 4. Okända färger 5. Tapetklister och trälim. 6. Lim som innehåller Isothiazolinone vilket kan orsaka en allergisk reaktion. (Lekolar Allround limflaska)	1. Lungan, .mag-tarmkanalen 2. lungan 3. Huden 4. Huden, 5. Huden 6. Huden	S/A/I	1.Se till att målarfärg inte flagnar någonstans. 2.undvik doftspray. 3.Gör gärna egen lera. 5. Använd färger och lim anpassade för barn. 6. Undvik hudexponering samt använd gärna limstift i stället.
PAH	Bildäck, HA-oljor.	Bildäck som gungor Bildäck på marken	Mag-och tarmkanalen, huden	C	Se till att barn ej biter på bildäck. Olämpligt med bildäck på marknivå.

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Organiska lösningsmedel		Okända färger.	Lungan	S/A/I, N	Se till att färger och lim är vattenbaserade och anpassade för barn. Fasa ut/ släng resten.
Kvicksilver	Lågenergiglödla mpor	Ingen rutin för trasig lågenergilampa	Lungan	PBT	Implementera rutin
Organofosfater	Mjukplast, skumplast	De plastprodukter som kan läcka ftalater och de skumprodukter som kan läcka FM, då organofosfater används både som mjukgörare och flamskyddsmedel .	Samtliga	CMR	CMR-ämnen förbjuds i leksaker 2013.
Perfluorerande ämnen	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel utan miljöcertifiering.	Lungan	PBT	Köp miljömärkta rengöringsmedel och ta bort produkter från barnen som inte är tillverkade som leksaker.

Förskola 3, byggnadsår: 1978

- Livsmedel

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet/ risk	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl och mjukplast	Handskar av vinyl, plastfolie av PVC. Bordskiva av PVC. Haklappar som luktar starkt och var klubbiga.	Mag- och tarmkanalen	CMR	Handskar av nitril eller polyeten. Plastfolie av polyeten. Rensa bort klubbiga och illaluktande plaster.
Bekämpningsmedel	Ej ekologiskt livsmedel	Frukt och grönt	Mag- och tarmkanalen	Allmän sepsis, dock övergående.	Inhandla gärna ekologiskt odlade frukter och grönsaker.
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Plast i >07<	Muggar och köksredskap i PC. Hårda genomskinliga plastprodukter.	Mag- och tarmkanalen	R	Fasa ut plast i >07</PC och hårda genomskinliga plast föremål utan info. Släng produkter i PC.
Anilin	Plast	Svarta plastredskap	Mag- och tarmkanalen	Misstänks kunna skada DNA, dock relativ liten risk då ämnet är reglerat.	Fasa gärna ut plastredskap då plaster kan läcka tillsatser vid upphettning. Använd gärna trä eller rostfritt.
Bly	Bly från mässing i vattenkranen		Mag – och tarmkanale.	PBT	Spola ett tag i kranen innan konsumtion.

Inom- och utomhusmiljö

- Förskola 3

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl och mjukplast	<p>1. Tejprullar av PVC från Lekolar.</p> <p>Uppblåsbara hästar från Rody i PVC.</p> <p>2. Rekvisita, barnskor i skinn/konstskinn.</p> <p>3. Förkläden i galontyg.</p> <p>4. Galontyg (äldre madrass)</p> <p>5. plaster som luktar.</p> <p>6. vattenslangar, dukar</p> <p>7. handskar av vinyl.</p> <p>8.</p>	Samtliga	CMR	<p>Släng mjuka <u>leksaker</u> äldre än -07, ex. släng bort Rody hästarna. Fasa ut leksaker äldre än -13.</p> <p>Rensa bort PVC och vinylplaster.</p> <p>Fasa ut mjukplastprodukt er äldre än -09.</p> <p>Ta bort klibbiga och illaluktande plaster.</p> <p>Ta bort plastprodukter som inte är tillverkade som leksaker.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsokadlighet	Åtgärd
Bromerade flamskyddsmedel	<p>1. Elektronik (som används av personal.)</p> <p>2. Elektronik (som används av barn.)</p> <p>3. Okända Skumprodukter, antas vara ”gammal”</p> <p>4. Cellplast</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare.</p> <p>2. tryckleksak.</p> <p>3. Madrasser</p> <p>4. Frigolit</p>	<p>1. Lungan</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen</p> <p>3.Lungan</p> <p>4. Lungan, mag-tarmkanalen</p>	PBT	<p>1.Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. fasa ut leksaker äldre - 13.</p> <p>3. Rensa bort madrasser äldre än -04.</p> <p>4 Rensa bort frigolit</p>
Bly och kadmium	<p>1. Elektronik som används av personal.</p> <p>2. Elektronik som används av barn.</p> <p>3. Okända skumprodukter, antas vara ”gammal”</p> <p>4.Målarfärg</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare ipad.</p> <p>2. tryckleksak.</p> <p>3. Madrasser</p> <p>4. Avskavd målarfärg, trähylla, bord och stolar.</p>	<p>1. Lungan.</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen.</p> <p>3. Lungan, mag-tarmkanalen</p> <p>4. Lungan, mag- och tarmkanale.</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Fasa ut leksaker äldre - 13. Rensa bort leksaker äldre än -09.</p> <p>3. Fasa ut plastprodukter äldre än -09</p> <p>4. Se till att målarfärg inte flagnar</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplaster.	Genomskinliga hårdplastprodukter, lådor ex.	Mag- och tarmkanalen.	R	Fasa ut plaster med beteckning O*/ >07</PC
S/A/I-ämnen	1. Målarfärg 2. Parfym 3. Lera 4. Fingerfärg 5. okända tuber av lim 6. Träpussel och leksaker med metallföremål	1. Avskavd målarfärg. 2. Tvål, krämer med parfym. 3. Lera med alun 4. köpt Fingerfärg 5. okända tuber 6. träpussel och leksaker med för höga halter av nickel. 7. en rem som luktade starkt, såg ut som byggmaterial.	1. Mag-tarmkanalen, lungan. 2. Huden 3. Huden, mag-tarmkanal. 4. Huden, magtarmkanalen. 5. Ev. samtliga. 6. Huden	S/A/I	1. Se till att målarfärg inte flagnar någonstans. 2. Köp miljömärkt tvål och oparfymerad. 3. undvik lera med alun och PVC. 4. gör gärna egen fingerfärg. 5. Använd lim anpassade för barn. 6. rensa bort äldre träpussel och äldre leksaker med metallföremål. 7. Ta bort sådant som kan vara byggmaterial.

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Organiska lösningsmedel	1.Färger 2.Lim 3. tuschpennor	1.vanliga målarfärger och okända färger. 2. okända tuber av lim. 3. vissa tuschpennor luktade starkt.	Lungan	S/A/TN	Se till att färger och lim är vattenbaserade och anpassade för barn. Ta bort de vanliga målarfärgerna, se varningstexter! Fasa ut okända tuschpennor och behåll sådana som Berol och Giotto.
Kvicksilver	Lågenergilödlampor	Ingen rutin för trasig lågenergilampa	Lungan	PBT	Implementera rutin
Organofosfater	Mjukplast, skumplast	Madrasser, äldre. De plastprodukter som kan läcka ftalater och de skumprodukter som kan läcka FM, då organofosfater används både som mjukgörare och flamskyddsmedel.	Samtliga	CMR	CMR-ämnen förbjuds i leksaker 2013.

Förskola 4, byggnadsår 1973

- Livsmedel

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet/ risk	Åtgärd
Ftalater	PVC, vinyl, Mjukplast	Handskar av vinyl, plastfolie av PVC. Troligtvis bord av PVC. Haklappar av mjukplast.	Mag- och tarmkanalen	CMR	Handskar av nitril, plastfolie av polyeten. Ersätt klubbiga och illaluktande plaster.
Bekämpningsme del	Ej ekologiskt livsmedel	Frukt och grönt	Mag- och tarmkanalen	Allmän sepsis, dock övergående.	Inhandla gärna ekologiskt odlade frukter och grönsaker.
Styren		Muggar i PS	Mag- och tarmkanalen	Misstänks vara hormonstörande	Fasa ut plast i >06<
Bisfenol A	Polykarbonat- och epoxiplast. Plast i >07<	Muggar och tallrikar i O* Hårda genomskinliga plastprodukter. Livsmedel i konservburkar.	Mag- och tarmkanalen	R	Fasa ut plast i >07</O*/PC och hårda genomskinliga plast föremål utan info. Ersätt konservburkar mot tetra.
Anilin	Plast	Svarta plastredskap	Mag- och tarmkanalen	Misstänks kunna skada DNA, dock relativ liten risk då ämnet är reglerat.	Fasa gärna ut plastredskap då plaster kan läcka tillsatensämnen vid upphettning. Använd gärna trä eller rostfritt.
Bly	Bly från mässing i vattenkranen		Mag – och tarmkanalen.	PBT	Spola ett tag i kranen innan konsumtion

Inom- och utomhusmiljö

- Förskola 4

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Ftalater	Mjukplast	1.Förkläder i galontyg 2.Leksaker i mjukplast, luktade starkt bl.a. ”Bablarna” 3. Galontyg (”äldre” madrass) 4. Mjuka klossar och skumleksaker 5. Tapetrullar 6. vinylhandskar	Samtliga	CMR	Släng mjuka <u>leksaker</u> äldre än -07. Fasa ut leksaker äldre än -13. (Fasa ut mjukplastprodukt er äldre än -09.) Fasa ut äldre galontyg. Ta bort klubbiga och illaluktande plaster. Ta bort plastprodukter som inte är tillverkade som leksaker. Ersätt PVC och vinyl.

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Bromerade flamskyddsmedel	<p>1. Elektronik (som används av personal.)</p> <p>2. Elektronik (som används av barn.)</p> <p>3. Okända skumprodukter</p> <p>4. Kallskum</p> <p>5. Cellplast</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare och projektor.</p> <p>2. två st. mobiltelefoner.</p> <p>3. Madrasser, mjuka klossar, leksaker</p> <p>4. Sittkuddar (nya)</p> <p>5. Frigolit</p>	<p>1. Lungan</p> <p>2. Lungan, mag-tarmkanalen</p> <p>3. Lungan</p> <p>4. Lungan</p> <p>5. Lungan, mag-tarmkanalen</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Barn ska inte leka med elektronik ej tillverkade för att vara leksaker.</p> <p>3. Släng madrasser äldre än -04.</p> <p>4.-</p> <p>5. Släng frigolit</p>
Bly och kadmium	<p>1. Elektronik som används av personal.</p> <p>2. Elektronik som används av barn.</p> <p>3. Okända skumprodukter</p> <p>4. Målarfärg</p>	<p>1. Datorer, CD-spelare iPad.</p> <p>2. Hemtelefoner.</p> <p>3. Madrasser</p> <p>4. Avskavd målarfärg, fönsterkarm</p>	<p>1. Lungan.</p> <p>2. Lungan, mag- och tarmkanalen.</p> <p>3. Lungan.</p> <p>4. Mag – och tarm kanalen, lungan</p>	PBT	<p>1. Se till att det är dammfritt, fasa ut äldre elektronik. (-08)</p> <p>2. Barn bör inte leka med elektronik som ej är tillverkade för att vara leksaker.</p> <p>3. Fasa ut produkter äldre än -09.</p> <p>4. Se till att färg inte flagnar.</p>

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
S/A/I-ämnen	1.Målarfärg 2.Parfym 3. Lera 4. Fingerfärg 5. Färger. 6. Limmer. 7. Lim	1.Avskavd målarfärg 2. Tvål och krämer med parfym, doftspray 3. Das lera 4. Köpt fingerfärg 5. okända färger 6. Tapetklister, trälim och panokittlim. 7. Lim som innehåller Isothiazolinone vilket kan orsaka en allergisk reaktion. (Lekolar Allround limflaska)	1.Mag-och tarmkanalen 2. Huden 3. Huden, mag-tarmkanalen 4. Huden, mag-och tarmkanalen. 5. Huden 6. Huden 7. Huden	S/A/I	1.Se till att målarfärg inte flagnar någonstans. 2.Köp miljömärkt tvål och oparfymerad. 3.gör gärna egen lera. 4. Undvik fingerfärg, alt. gör egen. 5. Använd färger och lim anpassade för barn. 7. Undvik hudexponering samt använd gärna limstift i stället.
PAH	Bildäck, HA-oljor.	Bildäck som gungor Bildäck på marken.	Mag-och tarmkanalen	C	Se till att barn ej biter på bildäck. Ta bort de bildäck som är i markhöjd.
Organiska lösningsmedel	Färger.	Okända färger Det målades med vanlig målarfärg när barn närvarade.	Lungan	S/A/I, N	Se till att färger och lim är vattenbaserade och anpassade för barn. Måla inte med vanlig målarfärg när

Kemikalierisk	Material	Förekomst	Upptagsväg	Hälsoskadlighet	Åtgärd
Kvicksilver	Lågenergiglödlampor	Ingen rutin för trasig lågenergilampa	Lungan	PBT	Implementera rutin
Organofosfater	Mjukplast, skumprodukter	Madrasser, äldre. De plastprodukter som kan läcka ftalater och de skumprodukter som kan läcka FM, då organofosfater används både som mjukgörare och flamskyddsmedel.	Samtliga	CMR	CMR-ämnen förbjuds i leksaker 2013.
Perfluorerande ämnen	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel utan cerf.	Lungan	PBT	Köp miljömärkta rengöringsmedel och ta bort produkter från barnen som inte är tillverkade som leksaker.

Produkter och material som innebär särskild risk för barn.

- *Mjukplastprodukter*, som leksaker och haklappar. Klibbiga och illaluktande plaster. Risk för ftalater.
- Åtgärd: Ta bort plaster som luktar eller är klibbiga. Ta bort leksaker äldre än 2007 och fasa ut leksaker äldre än 2013. CE-märkta. Platser som PP och PE är ett bättre alt.

Genomskinlig hårdplast, plaster i polykarbonat och plaster märkta med >07<.

- Risk för bisfenol A.
- Påträffades vanligen i köksmiljö.
- Åtgärd: Rensa bort genomskinliga hårda plaster, plaster i PC samt plaster märkta med >07<

PVC- och vinylplaster

- I köksmiljö, hygienområde, leksaker och andra föremål. Risk för ftalater.
- Åtgärd: Rensa bort äldre produkter av vinyl och PVC, 2007. Fasa ut samtliga PVC-och vinylplaster. Byt vinylhandskar mot nitril eller PE och plastfolie av PVC till PE.

Äldre skumprodukter.

- Madrasser, soffor, leksaker mm.
- Risk för tungmetaller, BFM, isocyanater mm.
- Åtgärd: Fasa ut skumprodukter äldre än 2008/2009. Prioritera madrasser!

Byggmaterial.

- Rörisolering, frigolit, vattenslangar, remmar och plaströr av olika slag.
- Risk för flamskyddsmedel, organofosfater, metaller, ftalater mm.
- Åtgärd: Ta bort alla typer av byggmaterial i barns närhet.

Föremål som inte är tillverkade som leksaker

- Byggmaterial, plastprodukter, teaterkläder av skinn/ konstskinn, nycklar mm. Omfattas inte av Leksaksdirektivet.
- Åtgärd: Använd CE-märkta leksaker samt naturmaterial som kottar och grenar. Ta bort övriga produkter från barnen.

Metallföremål som läcker för mycket nickel (över 10 ppm)

- Saxar utan plasthandtag, äldre leksaker med metallföremål, träpussel med metallknoppar och bjällror.
- Åtgärd. Rensa bland äldre leksaker. Ta bort äldre träpussel och saxar utan plasthandtag. Köp ett nickeltest på apoteket.

Färger, limmer och hygienprodukter med allergiframkallande egenskaper.

- Doftämnen och konserveringsmedel. Tvål med parfym.
- Konserveringsmedel att undvika:
Methylisothiazolinone
- Methylchloroisothiazolinone
- Åtgärd: Oparfymerat. Minska hudexponering vid lim och färg.
Fingerfärg. Astma och Allergiförbundet.

Bildäck i marknivå.

- HA-oljor, PAH:er (polycykliska aromatiska kolväten) Vissa PAH:er är cancerframkallande. Bildäcken fanns lösa på marken och nedgrävda.
- Åtgärd. 2010. Ta bort bildäck i marknivå. Se till att barn ej biter på däcken när de gungar.

Kemiska produkter med varningstexter.

- Alun och vanliga målarfärger. Irriterande ämnen samt organiska lösningsmedel.
- Åtgärd. Färger, lim, kriter och pennor ska vara anpassade för barn. Se upp med konserveringsmedel.

Damm och städ.

- Dammtussar, städning skedde på dagtid när barn närvarar. Förskolepersonal får dammsuga. Kemikalier fastnar i damm.
- Åtgärd. Rutiner för städ, ex. sköt städning på kvällstid, dammsugning likväl. Storstäda kontinuerligt. HEPA-filter, korsdrag, miljömärkta rengöringsmedel och golvp polish.

Tack för mig!

Riktlinjer för resebidrag och

inackorderingsbidrag

Resor

Elever inom gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts utan endast till bidrag till elevresor. Med elevresor avses gymnasieelevers resor mellan bostad och skola. Enligt lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (1991:1110), samt tillhörande förordning (SFS 1991:1120), ska elevens hemkommun ansvara för elevens kostnader för dagliga resor i de fall då eleven har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395).

Kommunens ansvar för elevernas dagliga resor omfattar gymnasieelever fram till och med utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år och gäller för de elever som har minst sex kilometer mellan bostaden och skolan.

Kommunen får bestämma om stödet ges kontant eller genom tillhandahållande av buss- eller tågbort. Om stödet ges kontant är kommunen inte skyldig att ge högre ersättning än vad som motsvarar 1/30 av prisbasbeloppet för varje hel kalendermånad som eleven har kostnader för resor mellan bostaden och skolan, dvs. fyra månader under höstterminen och fem månader under vårterminen. Om kommunen väljer att inte ge kontant stöd ska kommunen betala hela kostnader för ett buss- eller tågbort.

Dagliga resor till gymnasiet

Elever som dagligen reser mellan skolan och hemmet kan ansöka om buss- eller tågbort. Eleven beviljas antingen buss- eller tågbort, eller rese- eller inackorderingsbidrag. Det går alltså inte att få både buss-/tågbort och rese-/inackorderingsbidrag. Tåg- eller busskort kan inte bytas mot kontanta pengar.

Om eleven studerar i **Södertälje eller Stockholm** får eleven terminskort för höstterminen respektive vårterminen. Terminskortet på Storstockholms Lokaltrafik, Access-kort, gäller även för bussresor inom kommunen. Terminskorten kvitteras ut mot legitimering på medborgarkontoret inför varje termin.

Om eleven studerar i **Nyköping, Flen eller Strängnäs** får eleven gymnasiekort för buss på Länstrafiken, LT-kort. Gymnasiekortet gäller hela läsåret, både höst- och vårtermin.

När eleven ska börja gymnasiet, ansöker eleven om buss- eller tågbort på blanketten Dagliga resor och skickar den till Barn- och utbildningsförvaltningen. Elever som redan fått buss- eller tågbort behöver inte ansöka inför nytt läsår, korten förlängs per automatik.

Dokumentnamn	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag	2018-xx-xx	BoUN

Inträffar några förändringar, exempelvis att eleven byter skolort eller avbryter studierna, måste detta omedelbart anmälas till Barn- och utbildningskontoret. Buss- eller tågbuss ska omgående lämnas tillbaka. I annat fall blir eleven återbetalningsskyldig.

Resebidrag

Resebidrag kan sökas t.o.m. första halvåret det år då eleven fyller 20 år. Det andra halvåret hänvisas eleven till Centrala Studiestödsnämnden (CSN).

Resebidrag beviljas under förutsättning att:

- eleven är skriven i Gnesta kommun
- eleven studerar heltid på gymnasiet
- resvägen är längre än 6 km
- eleven inte har beviljats buss- eller tågbuss
- eleven inte har beviljats inackorderingsbidrag från kommunen eller inackorderingstillägg från CSN

Även elever som planerar att åka regionalståg har möjlighet att söka resebidrag.

Resebidrag kan även beviljas vid gymnasiestudier på folkhögskola. En individuell bedömning görs i varje enskilt fall.

Bidraget söks terminsvis på blanketten Resebidrag och skickas till Barn- och utbildningskontoret.

Anslutningsresor (km-bidrag)

För gymnasieelever gäller andra skolskjutsregler än för elever i grundskolan eftersom gymnasieskolan är en frivillig skolform. Exempelvis måste eleven själv ta sig till närmaste hållplats. Om eleven har mer än 6 km mellan bostaden och närmaste hållplats kan man ansöka om bidrag för anslutningsresor (km-bidrag). Km-bidraget beviljas när avståndet mellan bostaden och närmaste hållplats är 6 km eller mer, eller om väntetiden vid hållplatsen är mer än 30 min. Bidraget ges för varje hel kalendermånad som eleven har kostnader för anslutningsresor, dvs. fyra månader under höstterminen och fem månader under vårterminen.

Månadsbelopp för anslutningsresor

Avstånd (km)	Månadsbelopp (kr)
6-10	360
11-20	520
20-	680

Km-bidraget söks terminsvis på blanketten Dagliga resor och skickas till Barn- och utbildningskontoret.

Dokumentnamn	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag		BoUN

Taxiresor

Taxi kan erbjudas elever som på grund av särskilda skäl inte kan resa till gymnasiet med buss eller tåg. Taxiresor prövas efter särskild ansökan hos Barn- och utbildningskontoret och kan behöva styrkas med läkarintyg. Elev som beviljats taxiresor i grundskolan gör ny ansökan inför gymnasiestudierna.

Inackorderingsbidrag

Inackorderingsbidrag för elever vid kommunala eller landstingsägda gymnasieskolor

Stöd till inackordering regleras i skollagen Kap 15, § 32. Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Stöd för resor inbegriper även veckoslutsresor till och från hemmet. Stödet ska ges kontant eller på annat sätt som kommunen bestämmer. Om stödet ges kontant ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad, dvs. fyra månader under höstterminen och fem månader under vårterminen.

Inackorderingsbidrag beviljas med 1/30 av prisbasbeloppet under förutsättning att

- eleven är skriven i Gnesta kommun
- eleven studerar på gymnasiet på heltid
- eleven behöver bo på skolorten på grund av lång och besvärlig resväg
- det saknas allmänna kommunikationsmedel
- eleven inte har beviljats resebidrag
- eleven inte har beviljats buss- eller tågbiljetter
- eleven kan styrka utgift för inackorderingsboende, exempelvis genom hyresavtal.

Inackorderingsbidrag beviljas också

- om eleven studerar ett av sina studieår utomlands på en redan beviljad gymnasieutbildning, eller
- om elevens föräldrar flyttar och eleven bor kvar för att fullfölja påbörjad utbildning.

Inackorderingsbidrag söks på blanketten Inackorderingsbidrag och skickas till Barn- och utbildningskontoret.

Inackorderingstillägg vid fristående gymnasieskolor

Kommunen är inte skyldig att ge ersättning till elever i fristående gymnasier. Elever i fristående gymnasieskolor kan däremot ansöka om inackorderingstillägg från Centrala studiestödsnämnden (CSN) enligt bestämmelser i studiestödslagen (1999:1395).

Dokumentnamn	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag		BoUN

Ansökan och utbetalning

Ansökan om bidrag

Ansökan om bidrag görs inför varje termin.

Allmän bedömning

En individuell prövning av inackorderings- och resebidrag tillämpas utifrån resväg och restid. Vanligtvis beviljas elever folkbokförda i Björnlunda, Stjärnhov och Laxne inackorderingsbidrag. Studerande folkbokförda i Gnesta tätort beviljas vanligtvis ersättning för dagliga resor, d.v.s. buss- eller tågbort.

Utbetalning av bidrag

Beviljade bidrag utbetalas en gång per termin, efter terminsstart. Retroaktiv ersättning utbetalas endast för innevarande läsår.

Inträffar några förändringar, exempelvis att eleven byter skolort eller avbryter studierna, måste detta omedelbart anmälas till Barn- och utbildningskontoret. Om eleven avbryter sina studier är eleven skyldig att betala tillbaka den del av bidraget som avser tiden efter studieavbrottet.

Dokumentnamn	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag		BoUN

Upprättad: 2018-05-15
Diarienummer: BOUN.2018.40

Barn- och
utbildningsnämnden

Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag

Förslag till beslut i barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens förslag till riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag. Dessa ersätter tidigare riktlinjer för gymnasieskolan.

Ärendebeskrivning

Tidigare riktlinjer för gymnasieskolan togs fram 2015. Barn- och utbildningsförvaltningen har sett ett behov av att uppdatera riktlinjerna.

Förvaltningens synpunkter

Den del som handlat om gymnasieskolan i stort har varit av ren informationskaraktär som kan delges på annat sätt. Förvaltningen föreslår därför att denna del tas bort, och att riktlinjerna renodlas till riktlinjer för rese- och inackorderingsbidrag. I övrigt har förvaltningen sett behov av att göra vissa justeringar och förtydliganden.

Nedan redogörs för riktlinjernas tidigare lydelse och den nya, föreslagna lydelsen:

Tidigare lydelse	Ny lydelse
<p>Riktlinjer för gymnasieskolan</p> <p>Vid ansökan till gymnasiet finns följande möjligheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att söka ett program i en annan kommun eller landsting som Gnesta kommun har avtal med (Botkyrka, Flen, Nyköping, Salem, Strängnäs och Södertälje, samt Ökna Naturbruksgymnasium/Landstinget i Sörmland). Elever från Gnesta kommun antas till program enligt samma regler som elever som bor i avtalskommunen, 	<p>Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag</p> <p><i>Avsnittet struket</i></p>

- att söka en fristående gymnasieskola,
- att söka ett program där elever från hela landet tas in, så kallat riksintag.

Program som inte finns i avtalskommunerna kan sökas i en annan kommun.

Dagliga resor till gymnasiet

Elever som dagligen reser mellan skolan och hemmet kan ansöka om buss- eller tågbort. Eleven beviljas antingen buss- eller tågbort, eller rese- eller inackorderingsbidrag. Tåg- eller busskort kan inte bytas mot kontanta pengar.

Om eleven studerar i **Södertälje eller Stockholm** får eleven terminskort för höstterminen respektive vårterminen. Terminskortet på Storstockholms Lokaltrafik, Access-kort, gäller även för bussresor inom kommunen.

Om eleven studerar i **Nyköping, Flen eller Strängnäs** får eleven gymnasiekort för buss på Länstrafiken, LT-kort. Gymnasiekortet gäller hela läsåret, både höst- och vårtermin. Kortet gäller även första veckan följande läsår.

Ansökan om buss- eller tågbort görs inför varje läsår på blanketten Dagliga resor och skickas till Barn- och utbildningsförvaltningen.

Dagliga resor till gymnasiet

Elever som dagligen reser mellan skolan och hemmet kan ansöka om buss- eller tågbort. Eleven beviljas antingen buss- eller tågbort, eller rese- eller inackorderingsbidrag. Det går alltså inte att få både buss-/tågbort och rese-/inackorderingsbidrag. Tåg- eller busskort kan inte bytas mot kontanta pengar.

Om eleven studerar i **Södertälje eller Stockholm** får eleven terminskort för höstterminen respektive vårterminen. Terminskortet på Storstockholms Lokaltrafik, Access-kort, gäller även för bussresor inom kommunen. Terminskorten kvitteras ut mot legitimering på medborgarkontoret inför varje ny termin.

Om eleven studerar i **Nyköping, Flen eller Strängnäs** får eleven gymnasiekort för buss på Länstrafiken, LT-kort. Gymnasiekortet gäller hela läsåret, både höst- och vårtermin.

När eleven ska börja gymnasiet, ansöker eleven om buss- eller tågbort på blanketten Dagliga resor och skickar den till Barn- och utbildningsförvaltningen. Elever som redan fått buss- eller tågbort behöver inte ansöka inför nytt läsår, korten förlängs per automatik.

<p>Resebidrag</p> <p>Resebidrag beviljas under förutsättning att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eleven är skriven i Gnesta kommun • eleven studerar heltid på gymnasiet • resvägen är längre än 6 km • eleven inte har beviljats buss- eller tågkort • inackorderingsbidrag från kommunen eller inackorderingstillägg från CSN inte har beviljats <p>Taxiresor</p> <p>Ansökan om taxiresor görs inför varje läsår på blanketten Taxiresor gymnasiet och skickas till Barn- och utbildningsförvaltningen.</p> <p>Inackorderingsbidrag</p> <p>Inackorderingsbidrag beviljas med 1/30 av prisbasbeloppet under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> • eleven är skriven i Gnesta kommun • eleven studerar på gymnasiet på heltid • eleven behöver bo på skolorten på grund av lång och besvärlig resväg • det saknas allmänna kommunikationsmedel • resebidrag inte har sökts • eleven inte har beviljats buss- eller tågkort. 	<p>Resebidrag</p> <p>Resebidrag beviljas under förutsättning att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eleven är skriven i Gnesta kommun • eleven studerar heltid på gymnasiet • resvägen är längre än 6 km • eleven inte har beviljats buss- eller tågkort • eleven inte har beviljats inackorderingsbidrag från kommunen eller inackorderingstillägg från CSN <p>Resebidrag kan även beviljas vid gymnasiestudier på folkhögskola. En individuell bedömning görs i varje enskilt fall.</p> <p><i>Stycket struket</i></p> <p>Inackorderingsbidrag</p> <p>Inackorderingsbidrag beviljas med 1/30 av prisbasbeloppet under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> • eleven är skriven i Gnesta kommun • eleven studerar på gymnasiet på heltid • eleven behöver bo på skolorten på grund av lång och besvärlig resväg • det saknas allmänna kommunikationsmedel • eleven inte har beviljats resebidrag • eleven inte har beviljats buss- eller tågkort • eleven kan styrka utgift för inackorderingsboende, exempelvis genom hyresavtal.
--	---

<p>Ansökan om bidrag Ansökan om bidrag görs inför varje termin. Ansökan bör lämnas in före terminsstart, dock senast 15 september för höstterminen och 15 januari för vårterminen.</p> <p>Utbetalning av bidrag Bidrag beviljas och utbetalas en gång per termin. Efter den 15 september utbetalas bidraget för höstterminen och efter den 15 februari för vårterminen. Retroaktiv ersättning utbetalas endast för innevarande läsår.</p>	<p>Ansökan om bidrag Ansökan om bidrag görs inför varje termin.</p> <p>Utbetalning av bidrag Beviljade bidrag utbetalas en gång per termin, efter terminsstart. Retroaktiv ersättning utbetalas endast för innevarande läsår.</p>
---	---

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Checklista för jämställdhet är inte tillämplig i detta fall. Riktlinjerna bedöms påverka gymnasieelever på samma sätt, oavsett kön.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 180515
2. Riktlinjer för resebidrag och inackorderingsbidrag

Beslutet ska skickas till

~ Barn- och utbildningsförvaltningen

Christina Thunberg
Förvaltningschef

Erika Isaksson
Utvecklingsstrateg

2018-05-15

Upprättad: 2018-05-15
Diarienummer: BOUN.2018.2Barn- och
utbildningsnämnden

Redovisning av delegationsbeslut

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till tjänsteman enligt av barn- och utbildningsnämndens antagen delegationsordning (antaget 2018-03-01). Dessa beslut skall redovisas till barn- och utbildningsnämnden. Redovisningen innebär inte att barn- och utbildningsnämnden får ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot står det barn- och utbildningsnämnden fritt att återkalla lämnad delegering.

Delegationsbesluten i sin helhet finns tillgängliga hos barn- och utbildningsförvaltningen. Tiden för överklagande av beslut som fattats med stöd av delegationen börjar löpa fr.o.m att barn- och utbildningsnämndens protokoll justerats och anslagsbevis är uppsatt på kommunens anslagstavla. Detta gäller dock inte myndighetsärenden där tiden börjar löpa från det datum då sökanden fått del av besluten.

Från och med maj 2013 innehåller inte redovisningen av delegationsbeslut uppgifter om vem som initierat respektive delegationsbeslut. Eftersom uppgift om initierare (namn och adress) kan omfattas av sekretess i vissa ärenden och då personer med skyddad identitet inte ska röjas, har dessa uppgifter tagits bort.

- ~ Förteckning över delegationsbeslut 2018-03-13 – 2018-05-14
- ~ Förteckning över anställningar 2018-03-01 - 2018-04-30

Beslutsperiod:

Ärende: BOUN.2018.36
Avtal
Tilläggsavtal Extens Sybase 12

Beslutsdatum:

Beslut: Tilläggsavtal

Ärende: BOUN.2017.73
Grundskola
Beslut om skolskjuts läsåret 2017/2018

Beslutsdatum: 2018-03-20

Beslut: Beslut om skolskjuts, avslag, Adam Al Sayyadi

Barn- och utbildningsnämnden
Förteckning över avtal om månadsavlönade tillsvidareanställningar utfärdade mellan 2018-03-01 – 2018-04-30
Lärare i tidigare åren Organisation: Frejaskolan F-6 Tillsvidare, From: 2018-03-01 Utfärdat av: Bengt Greiff, Rektor
Speciallärare Organisation: Dansutskolan Tillsvidare, From: 2018-01-01 Utfärdat av: Marie Nyberg, Rektor
Rektor Organisation: Administration Tillsvidare, From: 2018-03-15 Utfärdat av: Christina Thunberg, Förvaltningschef
Kock/kokerska Organisation: Kostenheten Tillsvidare, From: 2018-08-01 Utfärdat av: Camilla Zingmark, Enhetschef Kostenheten
Kock med köksansvar Organisation: Kostenheten Tillsvidare, From: 2018-08-01 Utfärdat av: Camilla Zingmark, Enhetschef Kostenheten
Barnskötare Organisation: Skogsbäcken Tillsvidare, From: 2018-02-21 Utfärdat av: Monica Gustavsson, Förskolechef
Socialpedagog Organisation: Frejaskolan 7-9 Tillsvidare, From: 2018-08-06 Utfärdat av: Reino Dahl, Rektor
Förskollärare Organisation: Ringleken Tillsvidare, From: 2018-03-01 Utfärdat av: Monica Gustavsson, Förskolechef
Kock/kokerska Organisation: Kostenheten Tillsvidare, From: 2018-04-01 Utfärdat av: Camilla Zingmark, Enhetschef Kostenheten
Kock/kokerska Organisation: Kostenheten Tillsvidare, From: 2018-04-01 Utfärdat av: Camilla Zingmark, Enhetschef Kostenheten
Verksamhetsledare Organisation: Welandersborgs skolan Tillsvidare, From: 2018-04-01 Utfärdat av: Miladin Panic, Rektor
Lärare musik Organisation: Welandersborgs skolan Tillsvidare, From: 2018-08-13 Utfärdat av: Miladin Panic, Rektor
Förteckning över avtal om månadsavlönade visstidsanställningar utfärdade mellan 2018-03-01 – 2018-04-30

<p>Barnskötare utbildad Organisation: Ängen Allm visstidsanställning, 2018-04-01 - 2018-06-30 Utfärdad av: Monica Gustavsson, Förskolechef</p>
<p>Fritidsledare Organisation: Chill Allm visstidsanställning, 2018-03-19 - 2018-06-15 Utfärdad av: Klas Jervfors, Enhetschef</p>
<p>Rektor Organisation: Administration Allm visstidsanställning, 2018-04-16 - 2018-06-14 Utfärdad av: Christina Thunberg, Förvaltningschef</p>
<p>Fritidspedagog Organisation: Kvarnbackaskolan Allm visstidsanställning, 2018-04-01 - 2018-06-20 Utfärdad av: Miladin Panic, Rektor</p>
<p>Assistent Organisation: Kulturskolan BEA-avtal för vissa Arbet, 2018-04-10 - 2019-04-09 Utfärdad av: Klas Jervfors, Enhetschef</p>
<p>Kökschef Organisation: Kostenheten Allm visstidsanställning, 2018-04-01 - 2018-08-31 Utfärdad av: Christina Thunberg, Förvaltningschef</p>
<p>Barnskötare utbildad Organisation: Sjöstugan Tidsbegr.enl. skollagen, 2018-08-01 - 2018-12-28 Utfärdad av: Anne Hedlund, Förskolechef</p>
<p>Lärare obehörig Organisation: Frejaskolan F-6 Allm visstidsanställning, 2018-04-17 - 2018-06-19 Utfärdad av: Bengt Greiff, Rektor</p>
<p>Barnskötare utbildad Organisation: Kristalleln Tidsbegr.enl. skollagen, 2018-06-30 - 2018-10-31 Utfärdad av: Anne Hedlund, Förskolechef</p>
<p>Kökschef Organisation: Kostenheten Allm visstidsanställning, 2018-04-01 - 2018-08-31 Utfärdad av: Christina Thunberg, Förvaltningschef</p>
<p>, Barnskötare utbildad Organisation: Tallen Tidsbegr.enl. skollagen, 2018-06-30 - 2018-12-28 Utfärdad av: Anne Hedlund, Förskolechef</p>
<p>Barnskötare utbildad Organisation: Solrosen Allm visstidsanställning, 2018-06-30 - 2018-12-28 Utfärdad av: Anne Hedlund, Förskolechef</p>
<p>Elevassistent Organisation: Welandersborgs skolan Allm visstidsanställning, 2018-04-02 - 2018-06-15 Utfärdad av: Miladin Panic, Rektor</p>
<p>Barnskötare utbildad Organisation: Vattentornet</p>

Vikariat, 2018-06-30 - 2018-12-31, Utfärdat av: Anne Hedlund, Förskolechef
Barnskötare Organisation: Tallen Allm visstidsanställning, 2018-06-11 - 2018-08-24 Utfärdat av: Anne Hedlund, Förskolechef
Barnskötare utbildad Organisation: Vattentornet Tidsbegr.enl. skollagen, 2018-06-30 - 2018-12-31 Utfärdat av: Anne Hedlund, Förskolechef